

Tisková zpráva

Vladimír Merta laureátem Ceny Toma Stopparda

Praha, 14. června 2024

Laureátem Ceny Toma Stopparda za rok 2024 se stal hudebník, publicista, esejista a spisovatel, absolvent Filmové a televizní scenáristiky a režie na FAMU Vladimír Merta s esejí nazvanou *Mrazivá mystika války*.

Slavnostní předání Ceny Toma Stopparda Vladimíru Mertovi proběhlo ve čtvrtek 13. června 2024 v Míčovně Pražského hradu jako součást večerní části (Za)hradní slavnosti – oslav 20. výročí založení Knihovny Václava Havla. Vladimír Merta obdržel diplom, finanční odměnu 50 tisíc korun, kterou pro tento účel poskytuje sir Tom Stoppard, a symbolicky též pero.

Tříčlenná porota letošního ročníku Ceny Toma Stopparda zasedla v obsazení: překladatelka **Anna Kareninová**, sociolog a vysokoškolský pedagog **Jiří Přibáň** a spisovatel a šéfredaktor časopisu Host **Jan Němec**. V odůvodnění svého rozhodnutí porota uvedla: „*Oběť je vždy nevinná, a proto každá oběť terorismu, války nebo jiné formy násilí budí pocit viny i u těch, kdo jsou pouhými svědky takové tragédie. Jak reagovat? Protestní peticí, která si žádá jednoznačný postoj a staví na svobodě slova a projevu, nebo esejem, který naopak staví na svazujícím paradoxu a nejednoznačnosti?*“

*Vladimír Merta zachytil v esejí *Mrazivá mystika války* „propast volby“ otevírající se před každým, kdo připojí svůj podpis pod petici. Současně s tím totiž otevírá propast mezi slovy a činy. Humanitární gesto, nebo bombardování? Podle Merty ani pacifismus není řešení, ale jen projev úzkosti. Vítězný text letošního ročníku Ceny Toma Stopparda oslovil porotu silou pochyb, jaké v člověku vyvolává politický žánr petice, které esej sice nedokáže odstranit, ale umožňuje je popsat a tím otevírá možnost přijmout za ně odpovědnost.*

Mertův esej připomíná, že i o každou válku se vede válka, jejíž fronta neprochází jen mezi dvěma tábory zastávajícími protikladné hodnoty. Odehrává se v každém z nás a s vědomím, že tento vnitřní boj o hodnoty nemá vítěze a poražené, ale jen další oběti na bitevním poli našeho svědomí. Když ne podpis, může nás zachránit alespoň esejistický popis těchto paradoxů? Stěží, ale už jen pro ten předem marný pokus vstoupit s nimi do literárního zápasu si letošní cenu zaslouží právě Vladimír Merta.“

Cenu Toma Stopparda v letech 1984–2017 organizovala Nadace Charty 77. Od roku 2021 se jejího pořádání ujala Knihovna Václava Havla a ve spolupráci s tříčlennou odbornou porotou ji uděluje za původní, knižně nevydanou esej v českém jazyce, přispívající mimořádným způsobem k pochopení stavu současné společnosti, mezinárodního prostředí, lidských práv, literárních a uměleckých děl a jejich tvůrců, nových vědeckých objevů, moderní historie a procesů odehrávajících se v lidské duši.

Knihovna Václava Havla / www.vaclavhavel.cz

Pavel Hájek / pavel.hajek@vaclavhavel.cz / tel. 773 667 858